

Патрик Модино - „Дора Брюдер“

МНОГО ВРЕМЕ ТРЯБВА, за да излезе на бял свят потъналото в забвение. В регистрите остават следи, но ние не знаем къде точно са скрити и кои пазачи бдят над тях, както и дали ще се съгласят да ни ги покажат. А може би просто са забравили за съществуването им.

Нужно е малко търпение.

Накрая успях да разбера, че Дора Брюдер и родителите ѝ са живеели в хотела на булевард „Орнано“ още през 1937 и 1938 година. Заемали са стая и кухня на петия етаж, там, където балкон от ковано желязо се вие около двете сгради. На този пети етаж има дузина прозорци. Два или три от тях гледат към булеварда, а другите към края на улица „Ермел“ и зад нея, към улица „Семплон“.

Когато се завърнах в квартала през този майски ден на 1996-а, покритите с ръжда капаци на първите два прозореца към улица „Семплон“ бяха затворени, а пред тях, на балкона, заблязах купчина различни предмети, захвърлени там, изглежда, от доста отдавна.

Две или три години преди войната Дора Брюдер вероятно е била записана в едно от общинските училища в квартала. Изпратих писма до директорите на всичките, като ги молах да проверят дали името ѝ е фигурирало в списъците: „Фердинан-Флокен“ 8, „Ермел“ 20, „Шампионе“ 7, „Клинянкур“ 61.

Получих любезни отговори. Никой от тях не бе открил това име сред имената на учениците отпреди войната. Накрая директорът на бившето девическо училище на „Шампионе“ 69 ми предложи да отида и лично да прегледам списъците. Някой ден ще отида. Но се колебая. Иска ми се още известно време да се надявам, че ще прочета името ѝ в този последен списък. Това е било най-близкото до дома ѝ училище.

Четири години ми бяха необходими, за да откроя точната дата на раждането ѝ: 25 февруари 1926 година. И още две, за да разбера къде точно се е родила: Париж, XII район. Но аз съм търпелив. Мога да чакам с часове под дъжда.

Един петък следобед през февруари 1996-а отидох в кметството на XII район, отдел „Гражданско състояние“. Чиновникът – беше млад мъж – ми подаде формуляр, който трябваше да попълня.

Данни на подателя на молбата:

Фамилия Име Адрес

Желая да получа пълно копие от акта за раждане на:

Фамилия – БРЮДЕР Име – ДОРА

Дата на раждане: 25 февруари 1926 година

Подчертайте, ако сте:

Въпросното лице

Баща или майка

Дядо или баба

Син или дъщеря

Съпруг или съпруга

Законен наследник

Както и ако разполагате с пълномощно плюс лична карта на въпросното лице.

Копие от акта за раждане може да бъде издадено единствено на по-горе изброените лица.

Подписах формуляра и му го подадох. След като го провери, той ми каза, че не може да ми издаде пълно копие от акта за раждане – нямах никаква роднинска връзка с лицето. За миг си помислих, че той е от ония стражи на забвението, призвани да съхраняват някаква срамна тайна, които не позволяват на когото и да било да открие и най-малката следа от съществуването на издирваната от него личност. Но чиновникът изглеждаше доброжелателен. Посъветва ме да поискам специално разрешение от Съдебната палата, булевард „Дю Пале“ 2, отдел „Гражданско състояние“, пети етаж, стая номер 501. От понеделник до петък, между 14 и 16 часа.

Точно когато се готвех да премина през входа на голямата желязна ограда и през централния двор на Съдебната палата, един пазач ми посочи друг вход, малко по-долу: той водеше към църквата „Сент-Шапел“. Между бариерите се виеше опашка от туристи, затова опитах да мина направо през портала, но друг пазач ми заповяда с груб жест да чакам реда си заедно с останалите.

Според правилника в преддверието на палатата посетителите бяха задължени да извадят от джобовете си всички метални предмети. В себе си носех само връзка ключове. Трябваше да я поставя на нещо като транспортна лента и да си я получа обратно от другата страна на стъклена преграда, но тогава не се сетих веднага какво да направя. В резултат на колебанието ми трети пазач ми направи забележка. Дали беше от жандармерията? Или пък полицай? Трябваше ли също да му дам връзките на обувките си, колана и портфейла си, както при влизането в затвор?

Пресякох някакъв вътрешен двор, поех по един коридор и се озовах в много широко фойе, където се разминаваха мъже и жени с черни чанти в ръка. Някои от тях носеха адвокатски тоги. Не посмях да ги попитам как да стигна до стълбище номер 5.

Един седнал зад масата си пазач ми посочи срещуположния край на фойето. Оттам проникнах в безлюдно помещение, чиито еркерни прозорци пропускаха сивкава светлина. Обиколих го цялото, но така и не открих стълбище номер 5. Обхвана ме чувство на паника и обърканост като в лошите сънища, когато не успяваме да стигнем до някоя гара, а времето напредва и рискуваме да изпуснем влака.

Имах подобно преживяване двайсет години по-рано. Бях научил, че баща ми е приет за лечение в болницата „Питие-Салпетриер“. Не бях го виждал от края на юношеските ми години. Реших да го посетя, без да го предупредя.

Спомням си как часове наред го търсих из огромната болница. Влизах в много стари сгради, в общи спални помещения с наредени едно до друго легла, разпитвах сестрите, които ми даваха противоречиви сведения. Накрая, след като безброй пъти минах покрай величествената църква и покрай нереалните групи от сгради, останали непроменени от XVIII век насам, започнах да се съмнявам в съществуването на баща си. Обстановката ми напомняше за Манон Леско и за времето, когато на това място се е намирал затвор със зловещото име „Главна болница“ – тук са държали проститутките, преди да ги депортират в Луизиана. Бродих из павираните дворове, докато се стъмни. Не намерих баща ми. И никога повече не го видях.

Най-накрая открих стълбище номер 5. Изкачих етажите. Имаше много канцеларии. Посочиха ми номер 501. Жена с къси коси и безразличен вид ме попита какво желая.

Обясни ми сухо, че за да получа копие от акта за раждане, трябвало да подам молба до господин прокурора на републиката, Върховна прокуратура на Париж, „Ке-дез-Орфевр“ 14, отдел III-B.

След три седмици получих отговор.

На двайсет и пети февруари, хиляда деветстотин двайсет и шеста година, в двайсет и един часа и десет минути на улица „Сантер“ № 15 се роди Дора, дете от женски

пол, от баща Ернест Брюдер, роден във Виена (Австрия) на двацет и първи май хиляда осемстотин деветдесет и девета година, общ работник, и майка Сесил Брюдер, родена в Будапеца (Унгария) на седемнайсети април хиляда деветстотин и седма година, домакиня, негова съпруга. Родителите живеят в Севран (Сен-е-Оаз), на булевард „Лиержар“ № 2. Настоящият документ е издаден на двацет и седми февруари хиляда деветстотин двацет и шеста година, в петнайсет часа и трийсет минути, въз основа на свидетелството на Гаспар Мейер, седемдесет и три годишен, живеещ и работещ на улица „Пикпюс“ № 76, който е присъствал на раждането и който след прочитането го подписа заедно с Нас, Огюст Гийом Рози, помощник-кмет на Дванайсети район на Париж.

Улица „Сантер“ 15 е адресът на болницата „Ротшилд“. По същото време в родилното отделение са се появили на бял свят много деца от бедни еврейски семейства, емигрирали във Франция. Изглежда, че Ернест Брюдер не е можал да се освободи от работа, за да свидетелства лично за раждането на дъщеря си в този четвъртък, 25 февруари 1926 година, в кметството на XII район. Може би в някой регистър биха могли да се намерят сведения за Гаспар Мейер, който е подписал акта за раждане. Улица „Пикпюс“ № 76, където той е „живееел и работил“, бе адресът на приюта „Ротшилд“ за старци и бедняци.

През тази зима на 1926 година следите на Дора Брюдер и на родителите ѝ се губят някъде в североизточните предградия, на бреговете на канала Урк. Един ден ще отида в Севран, но се страхувам, че и там, като във всички останали предградия, къщите и улиците са се променили. Ето имената на няколко заведения и на хора, живели по онова време на улица „Лиержар“: „Трианон дьо Френвил“ на номер 24. Това кафене ли е било? Или кино? На номер 31 са били „Избите на Ил дьо Франс“. Някой си доктор Жоран е живееел на номер 9, а Плател, аптекар, на номер 30.

Улица „Лиержар“, на която са живееели родителите на Дора, беше част от населено място, включващо общините Севран, ЛивриГаргар и Олне-су-Боа и наречено Френвил. Кварталът се появил около завода за спирачки „Уестингхаус“, открит в началото на века. Работнически квартал. Опитал се да си извоюва общинска автономия през трийсетте години, но безуспешно. След което продължил да бъде зависим от трите съседни общини. Притежавал все пак своя собствена гара: Френвил.

През зимата на 1926 година Ернест Брюдер, бащата на Дора, сигурно е бил общ работник в спирачния завод „Уестингхаус“.